

Plauzibilisen következik-e a plauzibilitásból a plauzibilitás plauzibilitása?

Mihálydeák Tamás

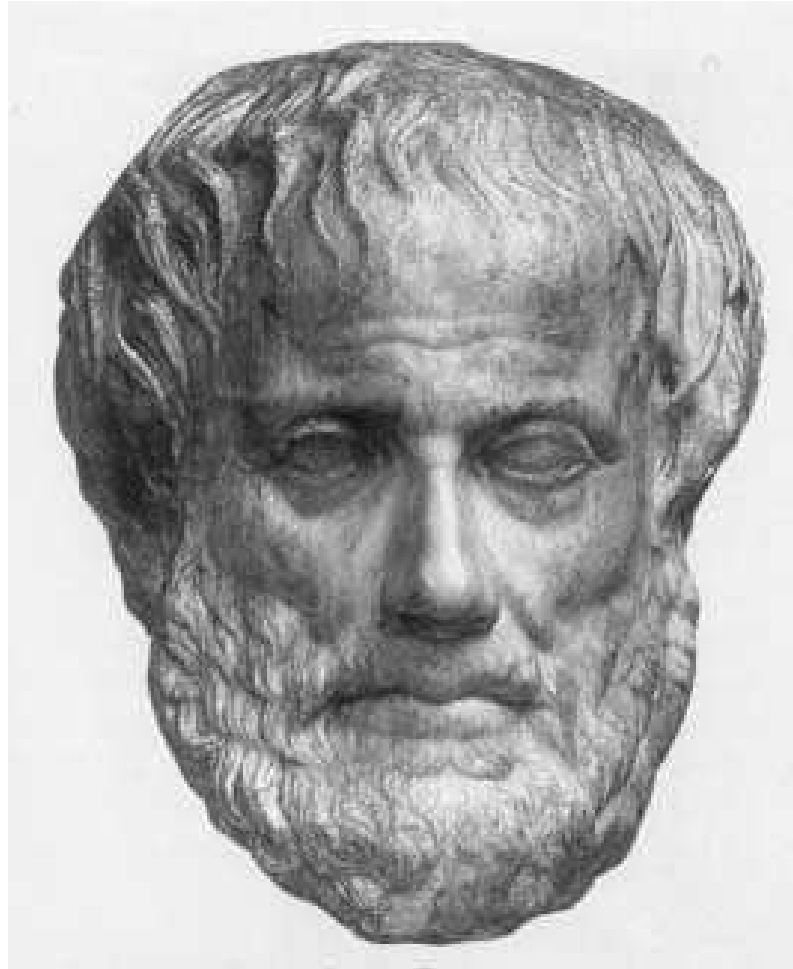
`mihalydeak.tamas@inf.unideb.hu`

Debreceni Egyetem

Informatikai Kar

Számítógéptudományi Tanszék

El kell-e felejtenuk a logikát?

Felejtsük el a logikát!

- Az ellentmondás elve: "A legbiztosabb alapelv ... ez: lehetetlen, hogy egy és ugyanaz a valami ugyanakkor, ugyanabban a tekintetben ... vonatkozzék is valamire, meg nem is." (1005b19-23)

Felejtsük el a logikát!

- Az ellentmondás elve: "A legbiztosabb alapelv ... ez: lehetetlen, hogy egy és ugyanaz a valami ugyanakkor, ugyanabban a tekintetben ... vonatkozzék is valamire, meg nem is." (1005b19-23)
- A kizárt harmadik elve: "Az ellentmondás két tagja között nem állhat fenn semmi közbeeső, hanem mindenről mindent vagy állítani vagy tagadni kell."(1011b 23-24)

Felejtsük el a logikát!

- Az ellentmondás elve: "A legbiztosabb alapelv ... ez: lehetetlen, hogy egy és ugyanaz a valami ugyanakkor, ugyanabban a tekintetben ... vonatkozzék is valamire, meg nem is." (1005b19-23)
- A kizárt harmadik elve: "Az ellentmondás két tagja között nem állhat fenn semmi közbeeső, hanem mindenről mindent vagy állítani vagy tagadni kell."(1011b 23-24)
- Az arisztotelészi felfogás az objektív igazság fogalmára épül.

Felejtsük el a logikát!

- Az ellentmondás elve: "A legbiztosabb alapelv ... ez: lehetetlen, hogy egy és ugyanaz a valami ugyanakkor, ugyanabban a tekintetben ... vonatkozzék is valamire, meg nem is." (1005b19-23)
- A kizárt harmadik elve: "Az ellentmondás két tagja között nem állhat fenn semmi közbeeső, hanem mindenről mindent vagy állítani vagy tagadni kell."(1011b 23-24)
- Az arisztotelészi felfogás az objektív igazság fogalmára épül.
- A logikailag helyes következtetések az igazság örökítésére vállalkoznak.

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A logika képes arra, hogy bizonyos következtetéseket logikai értelemben helyesnek, míg másokat nem helyesnek minősítsen.

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A logika képes arra, hogy bizonyos következtetéseket logikai értelemben helyesnek, míg másokat nem helyesnek minősítsen.
- A következtetések esetén az általánosság hordozója a *következtetési séma*.

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A logika képes arra, hogy bizonyos következtetéseket logikai értelemben helyesnek, míg másokat nem helyesnek minősítsen.
- A következtetések esetén az általánosság hordozója a *következtetési séma*.
- A következtetések helyességének megítélésében nem sok tere van a vitának:

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A logika képes arra, hogy bizonyos következtetéseket logikai értelemben helyesnek, míg másokat nem helyesnek minősítsen.
- A következtetések esetén az általánosság hordozója a *következtetési séma*.
- A következtetések helyességének megítélésében nem sok tere van a vitának:
 - legfeljebb arról lehet vitatkozni, hogy miként értsük a logikai kifejezéseinket,

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A logika képes arra, hogy bizonyos következtetéseket logikai értelemben helyesnek, míg másokat nem helyesnek minősítsen.
- A következtetések esetén az általánosság hordozója a *következtetési séma*.
- A következtetések helyességének megítélésében nem sok tere van a vitának:
 - legfeljebb arról lehet vitatkozni, hogy miként értsük a logikai kifejezéseinket,
 - azaz meg kell határozni, hogy melyik logikai rendszert fogadjuk el.

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A következtetés viszony.

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A következtetés viszony.
 - nem leképezés;

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A következtetés viszony.
 - nem leképezés;
 - el kell választani a premisszák igazságának és a következtetés helyességének kérdését;

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A következtetés viszony.
 - nem leképezés;
 - el kell választani a premisszák igazságának és a következtetés helyességének kérdését;
 - nem minimális;

Tanulhatunk-e valamit a logikától?

- A következtetés viszony.
 - nem leképezés;
 - el kell választani a premisszák igazságának és a következtetés helyességének kérdését;
 - nem minimális;
 - a plauzibilis következtetés nem feltétlenül monoton.

Plauzibilis állítások (kijelentések)

- A p állítást plauzibilisnek nevezzük az f forrás alapján, ha $0 < |k|_f < 1$.

Plauzibilis állítások (kijelentések)

- A p állítást plauzibilisnek nevezzük az f forrás alapján, ha $0 < |k|_f < 1$.
- A p állítást implauzibilisnek nevezzük az f forrás alapján, ha $0 < |\sim p|_f < 1$, azaz ha az adott forrás alapján $\sim p$ plauzibilis.

Plauzibilis állítások (kijelentések)

- A p állítást plauzibilisnek nevezzük az f forrás alapján, ha $0 < |k|_f < 1$.
- A p állítást implauzibilisnek nevezzük az f forrás alapján, ha $0 < |\sim p|_f < 1$, azaz ha az adott forrás alapján $\sim p$ plauzibilis.
- A p állítást bizonyosan igaznak nevezzük az f forrás alapján, ha $|p|_f = 1$.

Plauzibilis állítások (kijelentések)

- A p állítást plauzibilisnek nevezzük az f forrás alapján, ha $0 < |k|_f < 1$.
- A p állítást implauzibilisnek nevezzük az f forrás alapján, ha $0 < |\sim p|_f < 1$, azaz ha az adott forrás alapján $\sim p$ plauzibilis.
- A p állítást bizonyosan igaznak nevezzük az f forrás alapján, ha $|p|_f = 1$.
- A k kijelentést bizonyosan hamisnak nevezzük az f forrás alapján, ha $|\sim p|_f = 1$.

Plauzibilis állítások (kijelentések)

- A p állítást plauzibilisnek nevezzük az f forrás alapján, ha $0 < |k|_f < 1$.
- A p állítást implauzibilisnek nevezzük az f forrás alapján, ha $0 < |\sim p|_f < 1$, azaz ha az adott forrás alapján $\sim p$ plauzibilis.
- A p állítást bizonyosan igaznak nevezzük az f forrás alapján, ha $|p|_f = 1$.
- A k kijelentést bizonyosan hamisnak nevezzük az f forrás alapján, ha $|\sim p|_f = 1$.
- Ha $|p|_f = 0$, akkor p plauzibilitását semlegesnek nevezzük az f forrás alapján.

Plauzibilis következtetések I.

- a premisszák konzisztens osztályt alkotnak;

Plauzibilis következtetések I.

- a premisszák konzisztens osztályt alkotnak;
- a premisszák és a konklúzió szemantikai szerkezete alapján rekonstruálható az a szemantikai reláció, amely összeköti őket, azaz a konklúzió jelentése a premisszák jelentésének függvénye;

Plauzibilis következtetések I.

- a premisszák konzisztens osztályt alkotnak;
- a premisszák és a konklúzió szemantikai szerkezete alapján rekonstruálható az a szemantikai reláció, amely összeköti őket, azaz a konklúzió jelentése a premisszák jelentésének függvénye;
- a premisszák plauzibilisek vagy bizonyosan igazak valamely F forrásosztály alapján;

Plauzibilis következtetések II.

- amennyiben a premisszák és a konklúzió között nem áll fenn logikai következményreláció, a premisszák osztálya kiegészíthető olyan további állításokkal (látens háttérfeltevések), amelyekre teljesül, hogy

Plauzibilis következtetések II.

- amennyiben a premisszák és a konklúzió között nem áll fenn logikai következményreláció, a premisszák osztálya kiegészíthető olyan további állításokkal (látens háttérfeltevések), amelyekre teljesül, hogy
 - az említett szemantikai reláció kiterjeszhető rájuk;

Plauzibilis következtetések II.

- amennyiben a premisszák és a konklúzió között nem áll fenn logikai következményreláció, a premisszák osztálya kiegészíthető olyan további állításokkal (látens háttérfeltevések), amelyekre teljesül, hogy
 - az említett szemantikai reláció kiterjeszhető rájuk;
 - legalább semleges(?) plauzibilitásúak F valamely olyan bővítése alapján, amely a premisszák plauzibilitását érintetlenül hagyja, és

Plauzibilis következtetések II.

- amennyiben a premisszák és a konklúzió között nem áll fenn logikai következményreláció, a premisszák osztálya kiegészíthető olyan további állításokkal (látens háttérfeltevések), amelyekre teljesül, hogy
 - az említett szemantikai reláció kiterjeszhető rájuk;
 - legalább semleges(?) plauzibilitásúak F valamely olyan bővítése alapján, amely a premisszák plauzibilitását érintetlenül hagyja, és
 - logikai következményreláció áll fenn az így létrejövő premisszahalmaz és a konklúzió között;

Plauzibilis következtetések II.

- amennyiben a premisszák és a konklúzió között nem áll fenn logikai következményreláció, a premisszák osztálya kiegészíthető olyan további állításokkal (látens háttérfeltevések), amelyekre teljesül, hogy
 - az említett szemantikai reláció kiterjeszhető rájuk;
 - legalább semleges(?) plauzibilitásúak F valamely olyan bővítése alapján, amely a premisszák plauzibilitását érintetlenül hagyja, és
 - logikai következményreláció áll fenn az így létrejövő premisszahalmaz és a konklúzió között;
- legalább egy premissza vagy látens háttérfeltevés nem bizonyosan igaz.

Javaslatok I.

- Következésképpen el kell választani a következtetések plauzibilitását az állítások plauzibilitásától.

Javaslatok I.

- Következésképpen el kell választani a következtetések plauzibilitását az állítások plauzibilitásától.
- Az állítások plauzibilitása teret engedhet szubjektív mozzanatoknak.

Javaslatok I.

- Következésképpen el kell választani a következtetések plauzibilitását az állítások plauzibilitásától.
- Az állítások plauzibilitása teret engedhet szubjektív mozzanatoknak.
- A szubjektivitás kérdését a lehető legobjektívebben kell megragadni.

Javaslatok I.

- Következésképpen el kell választani a következtetések plauzibilitását az állítások plauzibilitásától.
- Az állítások plauzibilitása teret engedhet szubjektív mozzanatoknak.
- A szubjektivitás kérdését a lehető legobjektívebben kell megragadni.
- A következtetés plauzibilitásának legalább interszubjektívnek kell lennie.

Javaslatok I.

- Következésképpen el kell választani a következtetések plauzibilitását az állítások plauzibilitásától.
- Az állítások plauzibilitása teret engedhet szubjektív mozzanatoknak.
- A szubjektivitás kérdését a lehető legobjektívebben kell megragadni.
- A következtetés plauzibilitásának legalább interszubjektívnek kell lennie.
- Az elméleti rendszernek képesnek kell lennie arra, hogy bizonyos következtetéseket ne minősítsen plauzibilisnek.

- A 'bizonyosan igaz, hogy ...' prefixum felesleges.

Apró megjegyzések

- A 'bizonyosan igaz, hogy ...' prefixum felesleges.
- Az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum tárgynyelvi megjelenítése lehetséges és szükséges.

Apró megjegyzések

- A 'bizonyosan igaz, hogy ...' prefixum felesleges.
- Az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum tárgynyelvi megjelenítése lehetséges és szükséges.
- Indokolt tisztázni az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum és a szokásos konnektívumok viszonyát.

Apró megjegyzések

- A 'bizonyosan igaz, hogy ...' prefixum felesleges.
- Az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum tárgynyelvi megjelenítése lehetséges és szükséges.
- Indokolt tisztázni az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum és a szokásos konnektívumok viszonyát.
- Például: egyenértékű-e az alábbi két állítás:

Apró megjegyzések

- A 'bizonyosan igaz, hogy ...' prefixum felesleges.
- Az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum tárgynyelvi megjelenítése lehetséges és szükséges.
- Indokolt tisztázni az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum és a szokásos konnektívumok viszonyát.
- Például: egyenértékű-e az alábbi két állítás:
 - *Plauzibilis az, hogy p és q*

Apró megjegyzések

- A 'bizonyosan igaz, hogy ...' prefixum felesleges.
- Az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum tárgynyelvi megjelenítése lehetséges és szükséges.
- Indokolt tisztázni az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum és a szokásos konnektívumok viszonyát.
- Például: egyenértékű-e az alábbi két állítás:
 - *Plauzibilis az, hogy p és q*
 - *Plauzibilis az, hogy p és plauzibilis az, hogy q*

Apró megjegyzések

- A 'bizonyosan igaz, hogy ...' prefixum felesleges.
- Az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum tárgynyelvi megjelenítése lehetséges és szükséges.
- Indokolt tisztázni az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum és a szokásos konnektívumok viszonyát.
- Például: egyenértékű-e az alábbi két állítás:
 - *Plauzibilis az, hogy p és q*
 - *Plauzibilis az, hogy p és plauzibilis az, hogy q*
- A logikailag helyes következtetések plauzibilisek.

Apró megjegyzések

- A 'bizonyosan igaz, hogy ...' prefixum felesleges.
- Az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum tárgynyelvi megjelenítése lehetséges és szükséges.
- Indokolt tisztázni az állításokra alkalmazott 'plauzibilis, hogy ...' prefixum és a szokásos konnektívumok viszonyát.
- Például: egyenértékű-e az alábbi két állítás:
 - *Plauzibilis az, hogy p és q*
 - *Plauzibilis az, hogy p és plauzibilis az, hogy q*
- A logikailag helyes következtetések plauzibilisek.
- A logikailag 'nagyon nem helyes' következtetések nem plauzibilisek.

Köszönöm a figyelmet!

